

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101802

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-09-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуцуляк Тетяна Євгенівна

2. Hutsuliak Tetiana

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.01

Назва наукової спеціальності: Українська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-09-2021

Спеціальність за освітою: Українська мова і література

Місце роботи здобувача: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, м. Чернівці, Чернівецька обл., 58012, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 76.051.07

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, м. Чернівці, Чернівецька обл., 58012, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, м. Чернівці, Чернівецька обл., 58012, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.45, 16.21.51

Тема дисертації:

1. Типологія образних семантико-мотиваційних відношень у відіменниковому словотворі української мови
2. Typology of Figurative Semantic-Motivational Relations in the Substantive Word Formation of the Ukrainian Language

Реферат:

1. Дисертацію присвячено всебічному дослідженню образної мотивації як важливого складника словотвірної семантики, що реалізується в мотиваційних відношеннях відіменникових образних морфологічних дериватів (іменників, прикметників, дієслів, прислівників) і відображає особливості дериваційних процесів української мови. У роботі застосована комплексна методика мотиваційного та семантико-когнітивного аналізу відіменникових дериватів, завдяки чому образна мотивація виокремлена в самостійний тип когнітивно-мовних зв'язків між словом-мотиватором і мотивованим словом. Запропоновано розмежовувати такі зв'язки на: 1) образно-метафоричні; 2) образно-метонімічні та 3) образно-парадоксальні. У складі відіменникових похідних одиниць виокремлено два типи: власне образні деривати й образні деривати в структурі олісеманта. Встановлено, що для образної деривації іменників, прикметників, дієслів та прислівників

найвищу продуктивність виявляють образно-метафоричні мотиваційні відношення, сформовані на базі універсальних метафоричних моделей п артефактної, природоморфної (здебільшого зооморфної та фітоморфної), антропоморфної, релігійної. Доведено, що образні мотиваційні відношення мають значний семантичний потенціал, реалізують його у словотворчих процесах та впливають на системотворчі властивості образних дериватів п їх здатність групуватися у словотвірні типи та парадигми. Запропонована авторська методика моделювання та опису образних лексико-словотвірних парадигм. Обґрунтовано важливу роль образної деривації в розвитку синоніміки української мови. Ключові слова: відіменникові образні деривати, власне образні деривати, образні деривати в структурі полісеманта, типологія образних мотиваційних відношень, словотвірне значення „подібності”, образний компонент значення, словотвірний тип, мотиваційна модель, метафоричні та метонімічні концептуальні моделі, асоціативно-образна мотивувальна ознака, лексико-словотвірна образна парадигма, синонімія образних дериватів.

2. The dissertation provides a comprehensive study of figurative motivation as an important component of word-forming semantics, which is realized in the motivational relations of substantive figurative morphological derivatives (nouns, adjectives, verbs, adverbs) and reflects the features of derivational processes of the Ukrainian language. The complex method of motivational and semantic-cognitive analysis of substantive derivatives is applied in the research, due to which figurative motivation is identified as an independent type of cognitive-linguistic relations between the motivating word and the motivated word. It is proposed to divide these relations into: 1) figurative-metaphorical; 2) figurative-metonymic and 3) figurative-paradoxical ones. It is proposed to distinguish two types of noun derivative units: proper figurative derivatives and figurative derivatives in the structure of a polysemant. It is determined that for figurative derivation of nouns, adjectives, verbs and adverbs the highest productivity is shown by figurative-metaphorical motivational relations, the basis of which is a complex figurative representation formed through universal metaphorical models – artifact and natural-morphological (mostly remorphic, zoomorphic and phytomorphic) ones. It determined that figurative motivational relations have a significant semantic potential, realize it in word-forming processes and influence the system-forming properties of figurative derivatives – their ability to be grouped into word-forming types and paradigms. For the first time in Ukrainian linguistics the important role of figurative derivation in the development and enrichment of synonymy of the Ukrainian language is substantiated. Keywords: substantive figurative derivatives, proper figurative derivatives, figurative derivatives in the structure of a polysemant, typology of figurative motivational relations, word-forming meaning of "similarity", figurative component of meaning, word-forming type, motivational model, metaphorical and metonymical conceptual models, associative lexical word-forming figurative paradigm, synonymy of figurative derivatives.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткач Людмила Олександрівна
2. Tkach Liudmyla O.

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткач Людмила Олександрівна
2. Tkach Liudmyla O.

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колоїз Жанна Василівна
2. Koloiz Zhanna Vasylivna

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кушлик Оксана Павлівна

2. Kushlyk Oksana P.

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кислюк Лариса Павлівна

2. Kysliuk Larysa P.

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Осовська Ірина Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Осовська Ірина Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.